

EKONOMIA

Iluntasuna argitu beharraz

NAROA ELORTZA
GORROTXATEGI

Zurea ez da ekologia, zurea ideologia da!". Espainiako oposizio buruaren hitzak dituzue, oraingoan itzalaldia aitzakia hartuta. Zer den ideologia hitza desitxuratzea; trantsizio energetikoa edota energia politika, hitzak dioen moduan, politika hutsa delako. Kapitalismoaren eta bizitzaren arteko talka, hemen ere.

Itzalaldi Handia etorri zait burura, larunbat arratsaldeko pelikula eskas horietako batentzako izenburua. Txuri beltzean egindako pelikula, baina beltzetik gehiago zuritik baino, energiarena zulo beltza delako. Iluna, opakua, zikina. Prestigeiko isuria moduko likatsua. Energia berdeaz hitz egiten diguten arren, funtsean sistemak iluna izaten segitzen baitu.

Eraldaketa sozialari eta demokratizazioari buruz aritzen gara energia kooperatibez hitz egitean. Azken finean, energiarena, beste burujabetzen gisara, gizartea ulertzeko modua baita. Azpiegitura materialen jabetza eta kudeaketa kolektiboa, inor bazterrean uzten ez duena. Pobreziaren adar bat besterik ez den pobrezia energetikoari aurre egin nahi diona. Energia, eskubide gisa aldarrikatzen duena. Beste burujabetzekin, bizitzarekin, naturarekin, uztartzen dena.

Ez da erraza. Ez da erraza halako sistema basatian eta espekulatuzailean alternatibak eraiki eta mantentzea. Are gehiago iluntasuna eta sistemaren konplexutasuna erabili denean alternatibak egon badaudela ezkatutzeko. Erraldoien aurka gabilta borrokan, gure zaugarritasunetik, gure nahi baina ezinetik, herri mailako estrategia garbirik gabe.

Alternatibak lantzen segituko dugu, baina erantzun sistemikoak behar ditugu, ezinbestean. Erpin anitzeko erronkek, energia horietako bat soilik delako, planifikazioa eta estrategia eskatzen dute, epe motzekoa, ertainekoa eta luzekoa. Eta, ezinbestean, egungo sistema energetikoa (beraz, ekonomikoa) zalan-tzan jarriko duena. ●

ANALISIA

Ez, antisisionismoa ez da antisemitismoa

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

"Gazako sarraskiak gerra gertaerak dira, eta erruduna Hamas da. (...) Ez dut inondik inora lotsagorritu beharrik borrokak eramateko Israelen moldeaz. (...) Denak poztuko lirake Israelen lana bukatuko balu". Haïm Korsiaren hitzak dira, Frantziako Rabbi Handiarenak –juduen komunitatearen kargu erlijioso handiena Frantziako Estatuan–. Hitzaldia eskainiko du Baionako Herriko Etxean maiatzaren 14an. 2024ko agorriean plazaratu zituen adierazpen horiek, eta minduta bezain eskandalizatuta, gerra krimenen apologia ikusirik, Parisko Auzitegian jarri zen salaketa. UJFP judu antisisionisten elkarteak prozedura babestu zuen. Justiziak argitu du: salaketari segidarik ez dio eman, ez omen delako "arau-urratzerik" egon. Une berean, Palestine Vaincra eta Urgence Palestine desegiteko –eta beraz ilegalizatzeko– erabakia hartu du Frantziako Gobernuak. Palestinari sostengua adierazten eta Israelen genozidioa salatzen dabilta bi kolektibo horiek. Ez gehiago, ez gutiago. Baina antisemitismoaren izaera ikusten die Barne ministroak. Nabarmena da antisisionismoa antisemitismoari lotzeko joera Frantziako Estatuan. "Antisisionismoa antisemitismoa da", erran izan du Haïm Korsiak ere. Lotura hori etsigarria eta mingarria zaio senideak bonben artean bizirauten edo hilik dituen palestinar diasporakoari, eta berdin-berdin etsigarria eta frustragarria, Palestinari so egin eta inpotentzia sentitzen duenari. Israeli bideratu kritika oro antisemitismotzat jotzeko lobby ikaragarria bada munduan zehar antolaturik, eta Frantziako Estatuan indartsu eta eraginkor dabil.

Baionako Santa Izpiritu zubiko banderen artean Palestinakoa jartzeko, baina "barne-arazo batzuegatik" berehala kentzeko erabakia hartu zuen Jean-René Etchegaray auzapezak iaz. Badirudi Gazako triskantza sostengatzen duenari ateak irekitzeko arazorik ez duela ikusten. Rabbi Handiaren etorreraren kari, genozidioa salatzen elkarretaratzea eginen da, segur aski. Beste behin, antisemitatzat joko dira bertan elkartutakoak. Baina ez da egia, fede txarrarekin dabil hori dioena. Postura hertsigarri horren parean, *Antisionisme, une histoire juive* [Antisisionismoa, judu-historia bat] liburua bada ekarpen handia, 19. mende bukaeratik gaur egunera, judu ezagun batzuek sionismoaren kontra idatzitako testuen antologia bat delako. Liburua berriz hartu eta ondokoa atzeman dut: "Haren legeak, zibilak, politikoak zein erlijiosoak, ez direnez juduak, zergatik deitu beharko genioke 'judu' estatu berri horri?". Zadoc Kahnen hitzak dira. Nor da? 1868an Frantziako Rabbi Handiaren kargua hartu zuena... Ez, antisisionismoa ez da antisemitismoa. ●